

Etäopetus, iLinc kokemuksena

Merja Hjulberg, lehtori, sosiaali-alan koulutusala, Lapin ammattikorkeakoulu

Asiasanat: opettaja, opetus, etäopetus

Tästä oma kokemukseni alkoi

Olen työskennellyt sosiaali-alalla päätoimisena opettajana, myöhemmin lehtorina vuodesta 2007 alkaen, ensin Kemi-Tornion ammattikorkeakoulussa ja myöhemmin Lapin ammattikorkeakoulussa. Oma kokemukseni etäopetuksesta, jolla tässä yhteydessä tarkoitan iLinc-opetusta, alkoi jo vuonna 2008 Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun ajoilta. Etäopetuksessa sekä opettaja että opiskelijat osallistuvat etäyhteydellä tunneille verkon kautta. Etäopetuksen yhtenä tarkoituksena on parantaa koulutuksen saavutettavuutta ja se mahdollistaa opiskelijoiden osallistumisen asuinpaikasta riippumatta. Suomessa on pitkät etäisyydet ja etäopetukseen osallistuminen mahdollistaa eri puolilta Suomea olevien opiskelijoiden saavuttaa sosionomin (AMK) tutkinnon. Etäopetus tapahtui ns. monimuotoryhmille. Näiden ryhmien kontaktiopiskelu toteutui ja toteutuu edelleen muutamana päivänä kuukaudessa sekä lähi- että etäopetuksena. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että opiskelijat osallistuvat iLinc-opetukseen esimerkiksi kotoa päin ja tulevat lähiopetukseen opiskelupaikkakunnalle muutamana päivänä kuukaudessa. Tämä opiskelumuoto mahdollistaa myös työssä käynnin opiskelun ohella.

Muistan hyvin miltä nämä ensimmäiset ns. iLinc-sessiot tuntuivat opettajan näkökulmasta. Niihin tilanteisiin sisältyi paljon alkujännitystä ja tarkkaa suunnittelua, miten tunnit etenisivät. Näitä tunteja oli ja on edelleen yleensä 4 oppitunnin ajan kerrallaan ja opetus tapahtui fyysisesti oppilaitoksessa olevassa ns. iLinc-tilassa. Tällöin oli mahdollista, että ns. tukihenkilö eOppimispalveluista oli fyysisesti läsnä ja näin opettajan tukena tuntien ajan. Useiden tuntien osalta hänen apu ja tuki oli äärimmäisen tärkeää. Opettajan käytettävät resurssit olivat tuolloin suuremmat ja tunteja, myös iLinc-tunteja eri opintojaksojen osalta enemmän. Opettajalla oli aikaa suunnitella opetustunteja paremmin ja käydä opiskelijoiden kanssa enemmän asioita

yhteisesti läpi myös etäopetustuntien aikana. Opiskelijamäärät monimuotoryhmissä olivat kohtuulliset eli yleensä alle 30 opiskelijaa.

Näin kokemukseni jatkui

Vuodet ovat menneet eteenpäin ja ajat muuttuneet, mutta etäopetus on säilynyt ja vahvistunut opetusmenetelmänä. Lapin ammattikorkeakoulu aloitti toimintansa vuonna 2014 ja opettajan opetusresurssit ovat vähentyneet. Nykyisin käytettäviä opetustunteja, myös iLinc-tunteja opintojaksoa kohden on vähemmän. Opettavia opintojaksoja on enemmän sekä opiskelijoiden ryhmäkoot ovat lähes poikkeuksetta noin 40 jopa tämän yli, opiskelijaa. Opintojaksojen sisällöt eivät ole supistuneet, joten nyt opettajan tulee suunnitella entistä paremmin mitä kokonaisuuksia käydään tunneilla läpi ja mitkä sisällöt jäävät opiskelijalle ns. itsenäisen työskentelyn osalle.

Opettaja osallistuu lukujärjestyksen laadintaan omien opintojaksojen osalta. Tämä on mahdollistanut sen, että voin opettajana toivoa ns. monimuotoryhmien opetuksen osalta joko lähi- tai etäopetusta. Itse toivon nykyisin mieluummin etä- eli iLinc-opetusta. Yhtenä syynä tähän on suuret opiskelijaryhmät. Suuren opiskelijaryhmän ns. haltuun ottaminen on mahdotonta fyysisissä opetustiloissa. Opettajana minulla ei ole enää mahdollisuutta oppia tuntemaan opiskelijoita opintojakson aikana, koska heitä on paljon ja tunteja vähän. Opettajana koen itselleni miellyttävämpänä vaihtoehtona, että olen yksin omassa tilassani luurit korvilla ja en näe sitä opiskelijaryhmää, mikä on alkanut näyttäytymään eräänlaisena massana, välillä erittäin hälisevänä. Nautin siitä, että oma opetustila on rauhallinen ilman häiritsevää hälinää. Nykyisin toteutan iLinc-opetuksen suurelta osin kotoa päin, koska työolosuhteet eivät mahdollista opetusta työhuoneesta käsin.

Opetukseni ei ole pelkästään luennointia. Suunnittelen etukäteen, miten iLinc-tunnit toteutan, jotta saisin kaikki opiskelijat aktiivisiksi ja osalliseksi. Hyödynnän opetuksessa opiskelijoiden jakamista pienryhmiin, mikä käy nopeasti paria nappia painamalla. Jotta osallisuus toteutuisi, niin vaadin opiskelijoiden nettiyhteyksien ja mikrofonien toimivuutta. Opiskelijat osallistuvat keskusteluun myös ”chatin” sekä heidän pyytämän ja heille annetun puheenvuoron kautta. Pienryhmissä tapahtuvat pientehtävien teko ja keskustelu mahdollistaa myös hiljaisemman ja aremman opiskelijan oman mielipiteen esille tuomisen. Muuten tuntien aikana äänessä saattavat olla vain rohkeimmat kantaa ottavat opiskelijat. Vuorovaikutuksen tulee myös toimia

iLinc-tuntien aikana. Kukaan ei edes jaksanut kuunnella yhtä ääntä eli opettajan, koko neljän tunnin ajan.

Kokemukseni on jo varsin laaja ja monivuotinen etäopetuksen osalta. Joka vuosi olen pitänyt siitä enemmän ja enemmän. Olen myös oppinut etäopetuksen mahdollisuuksista itse enemmän. Olen saanut opiskelijoita runsaasti palautetta iLinc-opetukseen liittyen. Suurelta osin palaute on ollut hyvää. Opiskelijoiden kokemuksen mukaan pienryhmätyöskentely onnistuu myös iLinc-tuntien osalta. Toki opiskelijat tuovat esille, että haluaisivat enemmän tunteja ja myös lähiopetusta. Tämä asia jäänee haaveeksi. Tarvitsen nykyisin harvoin eOppimispalveluiden kautta olevaa tukihenkilöä, tarvittaessa hän on helposti etänä tavoitettavissa. Ajat siis muuttuvat ja niin myös meidän oppilaitoksen tarjoama etäopetus muuttuu. iLinc-ohjelma poistuu ja tilalle tulee joku toinen ohjelma. Toivottavasti tämä ohjelma on toimiva näin opettajan näkökulmasta. Opettaja joutuu taas uusien haasteiden ja uuden oppimisen saralle.